

DEBRECZENI ÚJSÁG

ELŐFIZETÉSI ÁR:

HELYBEN:		VIDÉKEN:	
Félévre . . . 6 kor. — fill.	Félévre . . . 9 kor. — fill.	Félévre . . . 6 kor. — fill.	Félévre . . . 9 kor. — fill.
Negyedévre . 3 kor. — fill.	Negyedévre . 4 kor. 50 fill.	Negyedévre . 3 kor. — fill.	Negyedévre . 4 kor. 50 fill.

Felelős szerkesztő és laptulajdonos:

THAN GYULA.

SZERKESZTŐSÉG és KIADÓHIVATAL:

Debreczen, Fő tér Biedermann-palota, földszint, az udvarban hátul.

Kivándorlók sorsa.

A kivándorlás aránytalanságai miatt az utóbbi időben a sajtóban, de kormánykörökben is hangok keletkeznek, amelyek hazafias aggodalmakat fejeznek ki.

Mindegyre csak azt hangoztatják: milyen rosszul teszik a magyarok, hogy elhagyják hazájukat és gonosz sorsnak mennek elébe. A sajtó a hivatását teljesíti, mikor adatokkal és faktumokkal világosítja föl a tömeget arról, hogy milyen botorul cselekszik, a mikor hazát, ősi hajlékot odahagyva, kiteszik életüket, — biztonságukat a véletlennek.

A sajtó nem is tehet egyebet, mint azt, hogy tényeket és tüneményeket konstatal.

A cselekvés kötelessége azonban a kormányra hárul. Ez a cselekvés azonban nem pusztán a kivándorlás korlátozásából áll. Első kötelessége volna a kormánynak elhárítani az okokat, amelyek a tömeget kivándorlásra ösztökélik.

Az emberek éheznek és azért vándorolnak ki, mert azt hiszik, hogy rosszabb sors már nem várhat rájuk, mint idehaza.

Pedig gonoszabb sors is várhat rájuk.

Adatok vannak előttünk, amelyek minden egyébnél hangosabban beszélnek. Hivatalos kimutatás szerint az elmúlt fél évben 88.000 magyar honos vándorolt ki Amerikába, ahol a munkaviszonyok szintén rosszak, különösen a kivándorlókra nézve. A mi munka ott van, azt mindenekelőtt az odavalók kapják.

Minthogy pedig rövid félesztendő alatt csupán Magyarországból akkora tömeg vándorolt ki Amerikába, képzelhető, hogy mily roppant inség várakozik odakünn a magyar kivándorlókra.

Hozzájárul az is, hogy egy része a kivándorlóknak anyanyelvén kívül más nyelvet nem tud. Sőt az utóbbi időben olyan jelentések is érkeztek tengerentúlról, amelyekből kiderül, hogy a kivándorlók nagyrésze sem írni, sem olvasni nem tud.

Ilyenformán az a rosszabb sors, mely rájuk várakozik, az éhenhalás. Ezért kötelessége volna minden embernek, a kinek csak némi befolyása van, hogy mindazokat, akik kivándorolni akarnak, lebeszélje szándukról, amennyire erre egyáltalában képes.

Képzettség nélkül, az írás és olvasás tudománya nélkül csakugyan mily szerencse is érhetné a kivándorló tömeget az újvilágban? Már az utazás alatt elfogy minden pénzük, kifosztva mindenből, a mi az övék. Viszszatérni már nem tudnak, mert arra való pénzük már nincs. Odakünn tehát csak a koldusok számát gyarapítják. A nyomor egyre nagyobb Amerikában a bevándorlók között és mindennek dacára a kivándorlás egyre nagyobb arányokat ölt.

Képzeltetni, milyen nagy az inség az országban, ha már írni-olvasni nem tudó emberek is neki yágnak a bizonytalanságnak. És ez a tünemény mégis gondolkodóba ejthetné a kormányt, hogy talán mégis ideje volna a cselekvésnek. Nem a kivándorlás korlátozásával, hanem a tömeges nyomor megszüntetésével lehetne leggyorsabban segíteni ezeken a bajokon.

ORSZÁGGYÜLÉS.

— A képviselőház ülése. —

Elnök: gróf Apponyi Albert.

Láng Lajos kereskedelmi miniszter: Előterjeszti törvényjavaslatait a Keszthely—Tapolca és Csaba—Vésztői viczinális vasutak ügyében.

Elnök: A megfelelő bizottságokhoz utasítatik.

Kubik: Néppárti vasutak! (Derűtség.)

Elnök: Következik a napirend:

az ujonczzjavaslatok

folytatólagos tárgyalása.

Hieronymi Károly: Elismeréssel szól Komjáthy tegnapi beszédéről, mely nagy tanulmányt igényelt. Amde Komjáthy beszédében nem azt mondotta, hogy mennyibe kerül a hadügy, csak hogy mennyi esik a nemzetre, amde az egész hadügyi terhet, mint a nemzet terhet számította. A kérdést alaposan óhajtja megvilágítani.

Az állami számszék hivatalos adatok kapesán, mint tudvalevő zárszáma-

dásokat készít, melyekben az összes kiadások és bevételek benne vannak 1880. óta. A zárszámadásból könnyen át lehet tekinteni az ország terheinek növekedését, vagy apadását. Felolvassa az 1889., 1890., 1891. és 1892. évek zárszámadásainak eredményét, e számok azt mutatják, hogy 1892-ben éppen akkora volt a teher, mint 1889-ben. Téves tehát Komjáthynek az az állítása, hogy az ország terhe a négy év alatt 27 millióval növekedett volna. (Ugy van a jobboldalon.)

Az ujoneztlétszám felemelése az országgyűlésnek van fenntartva, a költségvetés azonban a delegáció dolga, a melyet a képviselőház vagy elfogad a maga egészében, vagy nem.

Mind a kettőt nem teheti egyszerre. Ez eljárást ő maga sem tartja helyesnek. Ugy kellene reformálni a dolgot, hogy a jövőben úgy az ujoneztlétszám felemelése, mint a költségvetés egyszerre kerüljön a képviselőház elé. A költségvetést a delegáció helyeit a kormánynak kellene előterjeszteni. (Helyeslés a jobboldalon, ellentmondások a szélsőbalon.)

Gabányi: Egy kutya az!

Endrey: Nem ér az semmit!

Makkay: Ott lennénk, a hol a mádi zsidó. (Zaj. Elnök esenget.)

Hieronymi: Fejtegeti, hogy annak, a ki az ujoneztlétszámot megszavazza, nem köteles megszavazni a költségeket is. (Zaj a szélsőbalon, Helyeslés a jobbon.)

Benedek: Ezt csak úgy mondják!

Endrey: Dedóba való beszéd! (Elnök esenget. Zaj.)

Hieronymi: Az ujoneztlétszám megszavazásától nem függ a költségvetés megszavazása. (Ugy van! a jobbon.) Hangoztatták a nagyhatalmi állást, ő sem hive e politikának, de lépést kell haladnunk a többi államokkal. Ott van a német hadsereg, micsoda hatalmas az.

Endrey: Mert van nemzeti nyelve és nemzeti zászlója!

Kubik: És nemzeti érzés, öntudat!

Hieronymi: Nem tagadja, hogy a kiadásokkal terhek szakadnak reánk, de kockára tenni jólétünket, államiségünket nem lehet és nem szabad. (Ugy van! a szélsőbalon.) Áttér az önálló hadsereg kérdésére. (Halljuk!) Elismeri, hogy az országnak joga van az önálló hadsereghez.

Benedek: Igazán köszönjük, hogy elismeri.

Hieronymi: A törvényben nincs benne ugyan, hogy a magyar hadsereregnek magyar legénység és tisztikarból kell állania, de hát ez magától értetődik. (Ugy van! a jobbon.)

Bakonyi: Természetes!

Hieronymi: Statisztikát olvas fel, melyből kimutatja, hogy a magyar tisztek létszáma csak 23 százalék.

Gabányi: Fájdalom!

Fejérváry báró: Bizony fájdalom!

Hieronymi: Hát mi ennek az oka? Hallotta említeni, hogy nem akar a magyar ember szolgálni, hogy nincs kedve

hozzá stb. Ezek azonban nem subjektív okok.

Kubik: De lényegesek!

Hieronymi: Lényegesek, de csak subjektív. Az objektív ok az, hogy a katonai iskolákból csak 13 százalék kerül ki.

Kubik: Mert nem veszik fel oda!

Hieronymi: Hát addig nem beszélhetünk magyar nemzeti hadseregről, míg ezen nem változtatunk. (Ugy van!) A miniszternek ebben nagy érdeme van. (Eljenzés jobbról.) A miniszternek eddig 3 magyar tisztiképző akadémiaja van: a Ludovika, egy Nagyváradon, egy Pécsen.

Felkiáltások a szélsőbalon: De nem magyar szellemben nevelik!

Hieronymi: Meggyőződése, hogy nemzeti hadsereg mindaddig nem lehetséges, míg e bajon nem segítünk, míg magyar tiszteket nem képezünk nagyobb számmal.

Kubik: Szép, de csak frázis maguknál.

Hieronymi: Második kifogásuk volt a tuloldaliaknak, hogy miért nincs magyar vezényszó, nincsenek magyar jelvények.

Kubik: Magyar érzés!

Hieronymi: Hát úgy állunk a kérdésben. A felkesedés szerinte nem függ a vezényszótól, mert vezényszóra nem lehet lelkesíteni. Az a két-három év pedig nem hajthatja meg bennök a nemzeti aspirációkat. (Ugy van a jobbon. Zajos ellentmondások a szélsőbalon.)

Kubik: De befolyásolja.

Gabányi: Megnézegeti!

Hieronymi: Meggyőződése az, hogy daczára a közönségnek, képesek leszünk kulturánkat nagygyá, hataimassá fejleszteni. És amidőn a javaslatok, daczára annak, hogy tudatában van az, hogy ez által az országra terhet rónak — megszavazza, teszi azt azért, hogy idebent fejlődő kulturánkat megvédehessük az esetleges idegen támadások ellen. (Zajos helyeslés a jobbon. Eljenzés. A szónokot számosan üdvözlük, köztük Széll Kálmán, Fehérvári Géza báró, Láng Lajos és Lukács László miniszterek.)

Darányi Ferenc: Nem fogadja el a javaslatot. (Helyeslés a balon és szélsőbalon.) Három szempontból bírálja az újabb katonai követelményeket: pénzügyi, harezásati és nemzeti szempontból. Helyteleníti, hogy hadseregünkben a szellem osztrák, a nyelv, a vezényszó német. 35 évig az osztrák szellem dominált a hadseregben, a kölesönözés most azt követelné, hogy a következő 35 évben a magyar nyelv s nemzeti jelvényeink kerüljenek sorra. (Kinos helyeslés balról.) Ha a miniszter nem képes ezt keresztül vinni, nem képes megvédeni a nemzet jogait, akkor mondja le. (Nagy derűltésg.)

Fehérvári: Nő! Nő! Nő!

Darányi: Amíg feketesárga a szín, a jelvény, addig a mi magyarságunkat a külföldön nem fogják elismerni. A kormánypártnak ez iránt nincs érzéke, mert nem 67-es, hanem osztrák. A kormánynak politikája kigyó politika. (Ugy van a szélsőbalon.) O e kigyó politikát nem pártolhatja, a javaslatot nem szavazza meg, esatlakozik Rakovszky határozati javaslatához. (Zajos helyeslés a balon és szélsőbalon.)

Elnök: Az ülést 10 perczre felüggeszti.

(Szünet.)

Szünet után

Bakonyi Samu: (Halljuk! Halljuk! a szélsőbalon.) Hieronymi érveinek egy részére óhajt mindenekelőtt reflektálni. Hieronymi nyíltan beismerte, hogy a többség tagjai nincsenek alaposan tájékozva ama terhekről, melyek az országra

nehezednének e javaslatok elfogadása esetén. (Ugy van!) Ebből csak az következik, hogy fogadják el a függetlenségi párt határozati javaslatát és akkor majd nem fog kellenni a többségnek kombinációkba keveredni, hanem egyszerűen nem fogadják el a javaslatot. (Helyeslés a szélsőbalon.) Hieronymi felhozta a delegáció eljárását e kérdésben. Nos hát ő azt nem helyesli. Mert a delegációnak szerinte nem volna joga foglalkozni e kérdéssel, mert ez csak a törvényhozás jogát illeti. (Ugy van! a szélsőbalon.) Ezzel szemben a többség azt mondja, hogy hiszen az csak feltételes volt. Hát a delegáció határozatai nem mindig csak feltételesek? Nem kell-e azokhoz a törvényhozás jóváhagyása?

Endrey: Dehogy nem!

Bakonyi: De e javaslat nem most lett benyújtva. A véderő bizottság egyik érvelése, hogy a delegáció már megállapította a költségek egyrészét. Hát ezzel mindig így vagyunk, a delegációk határozataival szemben fajt a comlet állunk. (Ugy van!) Nagyon kíváncsi arra, hogy Hieronymi miként fog viselkedni a delegációnál.

Fehérvári: Majd ő tudja mit csinál.

Endrey: Be akar zuppálni.

Bakonyi: Senki nem olyan nagy barátja a közöshadseregnek, mint a honvédelmi miniszter. (Ugy van!)

Kubik: Es Münnich!

Bakonyi: Nekünk nemesak a külső ellenség ellen kell védekeznünk, de ama kapos ellen is, mely minket akaratumk ellenére leköt. (Zajos helyeslés a szélsőbalon.) A mi a magyar hadsereget illeti, Hieronymi azt a 67-es alapon concedálta. De mikor mi hivatkoztunk a 67. XII. t.-ez.-re, a miniszter felállott és Deák Ferenczet is cizítálva kijelentette, hogy a 67. t.-ez.-ben magyar hadseregről külön említés nincs. (Mozgás a szélsőbalon.)

Bakonyi ezután kibeszélte az ülést.

Városi közgyűlés.

Második nap.

Debreczen, január 31.

A januári közgyűlés tegnap este befejezést nyert. Simán folyt le a közgyűlés második napja s a bizottságok megalakítása is egyhangulag történt meg.

Nagyobb vita mindössze a legelőadó hátralék ügyénél volt. Itt a tanácsi javaslatot leszavazták.

A gyűlés egyedüli nevezetessége a tiszteletbeli állásokra történt kinevezés volt, a melyet lapunk más helyén közlünk.

Az ülés lefolyásáról különben tudósítónk az alábbiakat írja:

Bizottságok választása.

A második napi közgyűlést Puky Gyula főispán egynegyed négy órakor nyitotta meg. A bizottságok megalakítása volt a folytatólagos tárgy.

A központi választmányba beválasztották egyhangulag Vargha Károly első aljegyzőt.

Az igazoló választmány tagjai lettek: Elnök: dr. Kola János; Tagok: Márk Endre, dr. Nagy Zsigmond, dr. Popper Alajos, Simonffy Imre, K. Tóth Kálmán. A főispán által kinevezettek: Géresi Kálmán, Komlóssy Arthur és Somogyi Pál.

Az állandó bíráló bizottságba egy tagsági hely volt üresedésben. Megválasztották Juhász Ignácot.

A közegészségügyi bizottság tagjai lettek: Elnök: Boczkó Sámuel fő-

kapitány. Tagok: dr. Bakonyi Samu, dr. Bruckner Ernő, dr. Csikos Sándor, Györfi Aladár, dr. Kalmár Barna, dr. Kenézy Gyula, Kiss Aron, Kiss Albert, Körner Adolf, dr. Popper Alajos, dr. Rotschnek V. Emil, dr. Sz. Szabó József, dr. Ujfalussy József, Vecsey Viktor, dr. Wolafka Nándor. Jegyző: dr. Vargha Elemér.

Az állandó statisztikai hivatalba beválasztottak: Csath Zsigmond, Falk Lajos, Dicsőfi József, Dobieczy Sándor, dr. Fejér Ferencz, dr. Freund Jenő, Fürst Odön, Géressy Kálmán, dr. Kenézy Gyula, Kerpely Kálmán, dr. Kocsár Gábor, Szilágyi Imre.

A népnevelésügyi bizottság tagjai lettek: Elnök: Oláh Károly. Tagok: Dávid Mihály, Dicsőfi József, Géressy Kálmán, dr. Irinyi István, Kiss Aron, Kiss Albert, K. Kiss József, Kulesár Endre, dr. Nagy Zsigmond, Pálfi Gábor, dr. Peczkó Ernő, dr. Popper Alajos, Reichmann Armin, Rickl Antal, Szilágyi Imre, K. Tóth Kálmán, Józsa Vincze, dr. Wolafka Nándor. A tanítók közül Káposztás Imre, Kuthi Zsigmond, Molnár Ferencz, Pölszter Adolf, Pápay János és Plezsa Ferencz.

A községi iskolaszék így alakult meg. Elnök: Kovács József. Elnök helyettes: Oláh Károly. Jegyző: Varga Elemér. Tagok: Aczél Géza, dr. Bacsó Dezső dr. Derekesi István, Fried Emil, Váczi János, Kaszanyitzky Endre, Koszorus Lajos, Kulesár Endre, Miskolczy Jenő, Rosenfeld Salamon, Somogyi Pál, Jóna Dániel.

Az iparos tanoneziskola felügyelőbizottsága a következőleg alakult meg: Bészler Károly, Biczó Gyula, Dávidházy Kálmán, Debreczeni Lajos, Dobieczy Sándor, Harmath Gergely, Harsányi István, Horváth János, Komlóssy Arthur, Löfkovics Arthur, Pető István, Podolszky Béla, Riesz Henrik, Serli Ede, Stieber János, Stegmüller Arpad, Szántó Győző, Tóth Kálmán ipartestületi elnök, Tóth Kálmán ipartest. jegyző, K. Tóth Sámuel, Jóna Dániel, Zellinger Ede. Elnököt a felügyelőbizottság a maga kebeléből választ.

A kórházi bizottság tagjai lettek. Elnök: Kovács József. Tagok: dr. Bakonyi Samu, dr. Bruckner Ernő, dr. Kalmár Barna, dr. Kenézy Gyula, Kiss Albert, Kiss Aron, L. Nagy Bálint, dr. Popper Alajos, dr. Rotschnek V. Emil, Vecsey Viktor, S. Szabó József, dr. Wolafka Nándor.

A lötenyésztési bizottság tagjai lettek: Fried Emil, Koszorus Lajos, Jóna János.

A számonkérészek tagjai lettek: Lengyel Imre és Juhász Ignác.

Az elemi iskolák rendezésére hivatott vegyes bizottság megalakítását Kiss Albert, Wolafka Nándor és Nagy Zsigmond felszólalása után elhalasztották a jövő hó folyamán tartandó rendkívüli közgyűlésre.

Az ev. ref. felsőbb leányiskola felügyelő bizottságába megválasztották: Bészler Károlyt és Oláh Károlyt.

Az ispotályi vegyes bizottságba Dr. Kola Jánost, Vecsey Viktort, Oláh Károlyt és Roncsik Lajost.

A római katolikus gimnázium felügyelő bizottságába Oláh Károly, Nemes Kálmán. A kereskedelmi akadémiajába Roncsik Lajos, Oláh Károly.

A borellenőrző bizottság tagjai lettek: elnök Nemes Kálmán, elnök h. L. Nagy Bálint, Pálfi Gábor, Váczy János.

Az esküdteket összeíró bizottság. Tagok: I. kerület: Ifj. Kéki Sándor, Szilágyi Imre. II. kerület: Kertész János, Tóth István. III. kerület: Dr. Bacsó Dezső, Komlóssy Dezső. IV. kerület: Dr. Fejér

Ferencz, Dr. Kemény Mór. V. kerület: Dr. Kocsár Gábor, Pálfi Gábor. VI. kerület: Horváth István, Juhász Ignác.

Az adópénzeket szállító bizottság tagjai lettek: Bihari István, Csanak József Fleischmann Mór, Hauer Bertalan, Hochfelder Jakab, Lukács Armin, Bilkei Kövesdi Imre, dr. Széll Kálmán, Török Bálint, L. Nagy Bálint.

A bizottságok megalakítása ezzel véget ért.

Apróbb ügyek.

Papp László a városi szeszerkeskedés vezetőjének jutalékát három évre visszamenőleg megvizsgálja a közgyűlés. Az e végből kiküldött nyolcz tagu bizottság egyik tagja lemondott. A közgyűlés úgy határozott, hogy a bizottság továbbra is 7 tagból álljon. Az utadó 1903—1904. évi költségelőirányzatát elfogadták minden ellenvetés nélkül. A debreczen—hajdunánási vasut 536 öl területet kér őrház czéljaira a várostól négyszögölenként 2 koronáért. A közgyűlés a kérelmet teljesíthetőnek tartja s a terület elidegenítése felett a februári közgyűlésen névszerinti szavazás lesz.

A Lakatos és Szakácsi-féle földek.

A városi tanács azt javasolja a törvényhatósági bizottságnak, hogy a sertés-vásártér kibővítése végett vegye meg a vásártér mellett elterülő Szakácsi és Lakatos-féle majorsági földeket. Gyarmathy István, úgy gondolja, hogy a két majorsági föld megszerzésére nincs semmi szükség. A tanácsi javaslat ellen beszél.

Aczél Géza főmérnök nem tagadja, hogy ezidő szerint nincs szükség a kérdéses majorsági földekre. De fejlődő sertéskereskedelmünk megköveteli annak megszerzését.

A közgyűlés Horváth István és Abraham László tisztifőügyész felszólalása után a kisajátítás ellen döntött s a tanács javaslatát elutasította.

Póthitel a házbéradó miatt.

Csóka Sámuel tanácsnok előterjeszti, hogy a házbéradó összeírásai munkálatainál felmerült költségekre újabb 4000 korona póthitel vált szükségessé. A közgyűlés a póthitelt megszavazza.

Szikszay Szabó József: De aztán ez legyen az utolsó!

A legelső adóval hátrálékosok névsorát átteszik a gazdasági bizottsághoz véleményezés végett.

Abraham László jelentése.

Abraham László tisztifőügyész a város jogügyeinek állásáról terjesztett elő jelentést, amelyben megemlékezik az alsó szabolesi ártér kivételnek 10 ezer koronáról 2 ezerre való leszállításáról, a Blau perről s a városi földek és épületek hasonbérhátrálékáról. A föld és bolt hasonbérhálók összes hátráléka 50,640 korona. A jelentést a bizottság tudomásul vette.

Ezzel együtt tudomásul vette a közgyűlés az árvaszéki elnök jelentését az 1902. év második feléről.

Simonffy Imre és mások nyugdíja.

A városi tanács javasolja, hogy Simonffy Imre királyi tanácsost 6020 korona nyugdíjjal nyugdíjazza. A közgyűlés a javaslatot egyhangulag elfogadta. Hajdu Gyula tanácsnok részére 2240 korona nyugdíjat állapítottak meg. Nyugdíjazták még Boda Bálint, Darnai Lajos, Parti Gábor rendőröket. Özvegyi segílyt kaptak özvegy Kémeri Lajosné és özvegy Kiss Lajosné. Ormós Gáborné és Bartján Zsófi bábaoklevelének kihirdetése után, a tárgysorozat letárgyaltatott s a gyűlés véget ért.

Egyház és iskola.

Egyháztársadalmi összejövetelek. A Hittanszaki Önképző Társulat február 1-én, vasárnap délután 2 órakor ismét egyháztársadalmi összejöveteleket rendez a Kossuth-utcai s az Ispotály-templomban. A Csapó-kerti imaházban és a Lada-féle Mester-utcai iskolában. Ez összejövetelekre a nagyközönséget szives szeretettel hívják és várják a theológusok. Itt adjuk a részletes műsort: A Kossuth-utcai templomban: Megnyitó imádságot mond: Ujlaky Miklós hittanhallgató. Bibliát magyaráz: Szeremley Gyula hittanhallgató. Szavalni fog: Tóth Sándor, hittanhallgató. Záró imádságot mond: Kun Szabó Gyula, hittanhallgató. Az Ispotály-templomban: Megnyitó imádságot mond: Kónya Gábor, hittanhallgató. Bibliát magyaráz: Koppányi Gyula, hittanhallgató. Szavalni fog: Bakesy Gyula, hittanhallgató. Záró imádságot mond: Pataky László, hittanhallgató. A Csapó-kerti imaházban: Megnyitó imádságot mond: Korponay János, hittanhallgató. Bibliát magyaráz: Németh Vince hittanhallgató. Szavalni fog: Peley József, hittanhallgató. Záró imádságot mond: Elek Sándor, hittanhallgató. A Lada-féle Mester-utcai iskolában: Megnyitó imádságot mond: Papp László, hittanhallgató. Bibliát magyaráz: Harsányi Pál, esküdtfelügyelő. Szavalni fog: Radics István hittanhallgató. Záró imádságot mond: Baróthy István, hittanhallgató.

MULATSÁGOK.

Házi-hangverseny a Svetits-intézetben. A debreczeni Svetits-intézet önképző és segítő köre saját pénztára javára február hó 1-én, vasárnap délután 5 órakor az intézet nagytermében házi-hangversenyt rendez, melynek műsora a következő: 1. *Nentwich J.*: „A törpék és gnómok országában”, két szolamu kar, éneklük a tanítónőképző intézet IV. éves növendékei. Törpék és gnómok: Bartha Józika, Debreczeni Annus, Majda Gizi, Huber Feri, Mattyasovszky Henriette, Ott Lajos, Fejér Erzszi, Jobbágy Lili, Konrad Marianne. 2. *Murai Károly*: „Büvészet”, vigjáték egy felvonásban. — Személyek: Bandi Strausz Karesi, Pista Leidl Henrik, Giza Irinyi Ilke, Lina Udvardy Mariska, Mama Adamek Vilma. 3. *Fuchs O.*: „Suszterinasok”, énekkettős: előadják: Barna Mariska és Gavallér Iona. 4. *Makai Emil*: „Szere-nád”, monolog: előadja: Riesz Erzsébet. 5. *Chwatal E.*: „Symphonia”, zongorán előadják: Kurián Margit és Vámos Stefánia tovább kép. növendék; gyermekhangszereken kísérik: Antal Jolán, Fried Juliska, Kontsek Laci, Mandel Mariska, Nagy Brigitta, Onodi Erzsike, Tikos Etel, Tikos Magda, Szentpály Annus, Than Ilonka, Vámos Adus, Wágner Erzszi, Balogh Irén, Dall' Asta Margit, Devits Margit, Popper Annus, Vidovich Andrea, Husz Miczi, Szalay Irén, Lesska Mariska, Kardos Giza, Engeszer Janka és Eisenmann Anna. 6. Rákosi Viktor: „A menekült”, humoreszk, előadja: Tabajdi Lenke. 7. *Lavotta kesergője*, az „Oeskai Brigadéros”-ból, vonós ötös; előadják: Korda Rózsi, Sajó Berta, Guró Iona, Horváth Irma és Pattermann Ida. 8. *Berczik Árpád*: „A kis Blaháné”, vigjáték dalokkal, egy felvonásban. Személyek: Madeleine Lukács Annus, Magda Juhász Iona, Margit Gondy Klári, Viki Boros Anna, Kálmán Fridmanszky Anna, Loránt Czabán Dani, Inas Fényes Alicze. 9. *Sztojanovics Jenő*: Nász a lep-

kekirály udvarában”. Daljáték. — Szereplők: Pillangó király Kovács Eta, Pillangó királykisasszony, Oriási Pillangó herezeg Czieleszky Margit, A légy Járossy Margit, A méh Szaploneczay Irén, A szarvasbogár Korda Rózsi, A darázs Péterffi Margit, A hős czinezer Horváth Irma, A szunyog Lelkes Janka, A Szent-János bogár Golonya Ilonka. Kar a tanítónőképző-intézet énekkarából. Erre a farsangi mulatságra szinte felesleges külön felhívni olvasóink figyelmét. Városunk intelligens közönsége már a multból tudja, a Svetits-zárda előadásai a rendes műkedvelői előadás niveauján jóval felül állanak. Ezért, de meg a humánus czélért oly látogatottak! Legutóbbi alkalommal nemesak a nagy díszterem, de még a folyosók is zsufolva voltak, azért aztán megismételték az előadást. Ha most is ugy lenne, *f. hó 2-án, ünnep d. u. valószínűleg még egyszer eljatszanák a programot.*

A nőegylet tombola-estélye. Carneval herezeg idei elég hosszúra szabott uralkodása alatt városunk legkellemesebb mulatságának ígérkezik Az Eleven Kalendáriumphóbái, melyek naponta kétszer is folynak az ősi Bika dísztermében, a legjobban sikerülnek s a szereplők műkedvelőktől szinte szokatlan ügyességgel elevenítik meg Szávay Gyula ötletes, poétikus darabját. Városunk előkelő hölgy világának tagjai ragyogó kosztümökben, a férfiak közül többen mulatságos alakoknak öltözve fognak fellépni, a darab pedig tele van humorral, poézissal, szóval az Eleven Kalendárium meg fog felelni annak a várakozásnak, melylyel elébe néznek. Az előadás után megkezdődik a tombola s akit a szerenese megtisztel egy-egy ámbóval, ternóval, pláne tombolával, az értékes tombola tárgygyal ugyancsak meg lehet elégedve. A nőegylet csakugyan nem kimélt fáradságot s a közönség érdeklődésén mulik csupán, hogy az árvák és szegények élvezzék a fáradság jutalmát. Az Eleven Naptár előadására szinlap is készült. Humorosan adja tudtára mindenkinek, akit illet, a tudni valókat. A szinlapot erre az alkalomra felkért hölgyek a helyszínen 20 fillérért fogják árusítani. Ma délelőtt 11 órakor utolsó főpróba lesz, melyen az összes szereplők megjelenését kéri a nőegylet. Együttal tudatják azt is, hogy az Eleven Kalendárium este pontban 8 órakor megkezdődik.

SZÍNHÁZ.

Szerződtetés. Beczkóy Józsefet, a ki néhány év előtt a debreczeni színház epizód színésze és festője volt, Somogyi nagyváradi szinigazgató komikusnak szerződtette.

Márton Miklós Székesfejérvárott. Márton Miklós, szintársulatunk másodtenoristája a jövő hét folyamán kétszer fog vendégszerepelni a székesfejérvári színházban. Márton a Kornevilli harangok s a Szép Heléna ezimű szerepekben lép fel.

Színészházasság. A debreczeni színház kiváló hős színésze és rendezője Klenovits György, február 3-án tartja esküvőjét Tóth Ilonkával, a kassai színház tagjával. A bájos menyasszony az esküvő után elhagyja diésőségének fényes színhelyét — a szinpadot. — Tegnap bucsuzott el Kassa közönségétől, a mely Tóth Ilonkát a legőszintébb tisztelettel, szeretettel s művészi becsüléssel

Le volt foglalva e hely a t. közönségnek, hogy megtudja az idény legnagyobb ujdonságát. Naponta érkeznek nagymennyiségben tavaszi és nyári áruk, leg-
ujabb női felöltők. Meg van tiltva árat kiírni olyan olcsó.

Asztalos József áruháza

— Debreczen, Kossuth-utca. —

vette körül. A fiatal pár esküvője Debreczenben fog végbemenni.

Aranyossi József nyugdíjban. Debreczen színházjáró közönsége közül nincs senki, aki Aranyossi Józsefet ne ismerné. A kedves, udvarias öreg ur hat éven keresztül pénztárosa volt Komjáthy Jánosnak. — Aranyossi a kit előzőkeny, szives, udvarias modora miatt mindenki szeretett, most végleg visszavonul és elhagyja egykori dicsőségének helyét a színházat. A színészegyesület igazgatósága legutóbbi ülésén Aranyossi kérelmére kimondta nyugdíjazását.

UJDONSÁGOK.

A város új tiszteletbeli tisztviselői.

Debreczen, január 31.

Puky Gyula főispán a tegnap bevégeződött városi közgyűlésen kinevezte az új városi tisztviselőket. A tb. tisztségek tudvalevőleg deczember 31-én hatályukat veszítették, érvényesek a tegnapi kinevezés után lesznek újra. A kinevezett tisztviselők a következők:

Tiszteletbeli főjegyző lett Bészler Károly árvaszéki elnök.

Tb. tanácsnokok: Konez Ákos, Vargha Károly, Hanke Lajos, Udvarhelyi Géza.

Tb. főügyészek: dr. Magoss György és dr. Irinyi István.

Tb. alügyészek: dr. Dóczy Emil és dr. Fejér Ferencz.

Tb. aljegyzők: Illésy Gyula, Kovács Kálmán és Fittler Jenő.

Tb. főorvosok: dr. Balkányi Ede és dr. Bruchner Ernő.

Tb. kerületi orvosok: dr. Szalay Béla, dr. Széll Kálmán.

Tb. számvevő: Nagy Lajos.

Tb. városgazda: Rác Géza.

Tb. rendőrkapitányok: Erdey István és Jeney Miklós.

Tb. rendőrfogalmazó: Mile Pál.

Az új tb. tisztviselők a hivatalos esküt a ma délután 3 órakor tartandó hitelesítő közgyűlésen teszik le.

* **Vasárnapi istentiszteletek.** A debreczeni református templomokban vasárnap a következő lelkészek tartanak istentiszteletet: Nagytemplomban K. Tóth Kálmán lelkész. Kistemplomban Jánosi Zoltán lelkész. Kossuth-utcai templomban Biró Ferencz s. lelkész. Ispótytemplomban Csighy Andor segédlelkész. városi szegényházban Hajdu Zsigmond. Csapókerti imaházban Kovács János népiszkolai felügyelő. — Vasárnap délután 2 órakor a nagytemplomban agendát mond Jánosi Zoltán. Ugyanez időben a Hittanszaki Önképző Társulat a város négy különböző helyén egyháztársadalmi összejöveteleket tart. Ezekről lapunk más helyén.

* **Katonáék meg a magyar nyelv.** Megírtuk a multkor, hogy a debreczeni kamara ráírt a kassai és temesvári hadtestparancsnokságokra, hogy ne írjanak a kamarához németül, mert magyar magyar hatósággal az állam nyelvén kell levelezni, mert a német közleményeket

Debreczen környékén meg sem értik, hálaisten. A kassai hadtestparancsnokság válaszolt. Németül válaszolt és válasza így szól:

Az ottani 4693/1902. számú 1903. január 5-én kelt jegyzékre, van szerencsése a hadtestparancsnokságnak a magyar hivatalokkal való írásbeli közlekedésre vonatkozólag, egyetértőleg a m. kir. miniszterium 2501 elnöki sz. 1893 május 21-iki rendeletéből kifolyólag értesíteni, miszerint a magyar hivatalokhoz küldendő olyan átiratok, melyek egy hadtestparancsnokság kezdeményezéséből kerültek ki, viszonylagosság tekintetéből a cs. és kir. hadsereg szolgálati nyelvén fogalmazandók.

Vonatkozóval azon hirdetményekre, melyek a vendéglői ellátásnak a katonai kórházakban való biztosítását, illeti az itteni hadtest kerületében, még nem volt arra szükség, hogy magyar nyelven is kiadassék, mert azok a kik ezen üzletben, mint jártas emberek résztvettek, a német nyelvet értették és így az ilyen hirdetményeknek két nyelven való kiadása, tekintettel a magasabb nyomdai kiadásokra és azon csekély üzletre, melyet ez körül karol, elkerülhető volt.

Jövőre azonban, tekintettel az ilyen hirdetmények kiadására az ottani kívánalmaknak lehetőleg elég fog tétetni.

Nem sok öröm van a válaszbán. De ha minden katonai német megkeresést magyarosan visszazekirozná minden magyar hivatal, egy-egy csipetnyi haszna még is lenne a magyarságnak belőle, mint lám itt is lett.

A kamara elnöksége különben az ügyet a következő épületesen magyaros véleménynyel. Terjeszti a február 5-iki közgyűlés elé:

„Az elnökség szégyenletes dolognak tartja, hogy Magyarországon a magyar nyelvért ilyen meddő küzdelmet kelljen folytatni. Konzulaink mind németül leveleznek a kamarával, sőt egy ily konzuli levelet maga a magas miniszterium is német másolatban küldött szét a kamarához. Nagy hatalmi állásunknak mi magyarok oly busásan megfizetjük az árát, hogy ellen szolgáltatás fejében nyelvünket tiszteletben és érvényben tartását legalább is megkövetelhetjük. Erre nézve minden hatóságnak és testületnek erélyesen és fáradhatatlanul állást kell foglalni minden alkalommal. Az elnökség azon előterjesztést teszi a tek. közgyűléshez, méltóztatassék ebből az alkalomból is és az itt érintett érzelmek szerint feliratot intézni a keresk. miniszter urhoz, hogy a kamarával érintkező katonai és külképviseleti hatóságok, ezen érintkezésben a magyar állam nyelvét használják.”

* **Csokonai-kultusz Budapesten.** A Baresay-utcai főgimnázium ifjusága tegnap Csokonai-émlékünnepélyt tartott az Uránia színházban. Diszes, nagyon előkelő közönség hallgatta végig a magas színvonalon álló programot. Az ünnepély 1000 koronát jövedelmezett a csurgói Csokonai-szobor alapjára. Hát Debreczenben mikor lesz ilyen Csokonai-ünnep? Hát a Csokonai-kör mikor akarja kiérdemelni azt a diszes czímet, melyet bizonybizonny kevés eredménnyel használ.

* **Békéltetések.** Az ipartestület békéltető bizottsága február 3-án, kedden délután rendes ülést tart, folyó ügyek tárgyalása végett.

* **Hitelesítő közgyűlés.** Ma délután 3 órakor Puky Gyula főispán elnökletével hitelesítő közgyűlés lesz, amelyen a két napig tartott közgyűlés jegyzőkönyvét hitelesítik.

* **Előléptetések a dohánygyárban.** A debreczeni dohánygyár tisztviselői közül Demeter Benedek dohánygyártási osztályvezetőt a III-ik fokozatból a II-ikba, Veizer Béla dohányjövédéki tisztet a III-ik fokozatból szintén a II-ik fizetési fokozatban léptették elő.

* **Városi tisztviselők országos egyesülete.** Pápa rendezett tanácsu város jegyzője, Kemény Béla a városi közigazgatás kóros tüneteinek orvoslására, vagy legalább is tovább terjedésének meggátlására vállalkozik. Egy magában országos egyesületet akar gründolni, mely e kóros állapotokat megszünteti. Négy év előtt már foglalkozott ez eszmével, de sikertelenül. Saját szavai szerint: a sikertelenséget tudomásul vette és az eszmét az összes iratok kapcsán mint további intézkedést nem igénylőt irattárba helyezte. Most mégis újból összeszedte ez eszmét az irattár mohos aktái között s új mozgalmat indított, de remélhetőleg ismét sikertelenül. Szép dolog volna ugyan a városi tisztviselők szövetkezése, de Pápa rendezett tanácsu város jegyzőjét gyengének és illetéktelennek tartjuk e terv keresztülvitelére.

* **Ungmege és a debreczeni csendőrkerület.** Fővárosi forrásból kapjuk az alábbi, bennünket szerfölött érdeklő hirt. Megírtuk tudvalevőleg, hogy a csendőrkerületek beosztása tárgyában ma délután ankét lesz a honvédelmi miniszteriumban. A debreczeni csendőrkerület előre láthatólag nyolcz megyéből fog állani s ezek között lesz Bereg és Ungmege törvényhatósága, most sürgős feliratot küldött a kormányhoz, melyben kéri, hogy a debreczeni csendőrkerület hatáskörébe osztassék be. Fő indoka az, hogy adminisztrációja szorossan összeforrott s némileg közös is a szomszéd Beregévél, melytől nem akar elszakadni. Mindenesetre érdekes ez a hír, melynél csak a kormány döntése lehet és lesz érdekesebb.

* **Előljárók jelölése.** Az ipartestület 12 előljárósági tagjának február havában lejár a mandátuma. Az új tagokat a közgyűlés választja meg azon jelölés alapján, melyet a szakosztályok legközelebb teljes ülésükön megejtenek. Kilépnek az előljáróság tagja közül: Kurucz Miklós alelnök, Szedlák József, Stégmüller Árpád, Ungvári Mihály, Konrád János, Bisotka Gábor, Friedvalszky Rezső, Szabó Ferencz, Blaskovich Mihály, Katona József, Debreczeni Lajos és Flaschner György. Február 8-án a kőművesek és ácsok, 9-én a kések, 10-én a fodrázok és mézeskalácsosok, 11-én a hentesek és fazekasok, 12-én a szabók és kerékgyártók, 13-án a lakatosok és asztalosok szakosztálya tart jelölő ülést. Az összes üléseken körülbelül 1200 iparos vesz részt.

* **Halálozás.** A következő gyászjelentést vettük: Mély fájdalommal tudatjuk a felejtethetlen jó férj, szerető édes apa, nagyapa, sógor, nász és jó rokon néhai polgár Tiszay Józsefnek folyó hó 29-én, reggeli 8 órakor, életének 57-ik s boldog házasságának 33-ik évé-

ben, hosszas szenvedés után történt esendes elhunytát. A boldogultnak hült temei folyó hó 31-én délután 2 órakor fognak Árpád-tér 6. számú házuktól a kistemplomban tartandó rövid ima után a Péterfia-utcai temetőben örök nyugalomra letétni. Mely végtisztességtételre rokonainkat, barátainkat és jó ösmerőseinket, bánatos szívvel meghívjuk. Debreczen, 1903. január 29. Bánatos özvegye polgár Tiszai Józsefné Nádas Juliánna. Gyermekai: Juliánna férjével Juhász Józseffel és gyermekeivel, Eszter férjével Erdei Józseffel és gyermekeivel és Ezsike. Sógora: polgár Nádas Imre nejjével Szabó Juliánnával és fiok János. Nászai: özv. Juhász Sándorné gyermekeivel, özv. Erdei Gergelyné gyermekeivel.

* **Kávésok a kamaránál.** A kereskedelmi és iparkamara meghívására a debreczeni nagyobb kávéháztulajdonosok értekezletet tartottak tegnap a kamaránál, hogy tolmácsolják a saját nézetöket abban az ügyben, melyre nézve a miniszter véleményt kér a kamarától. Ez a kérdés pedig abban áll, hogy vajjon az ipartörvény küszöbén levő revíziója alkalmával számhoz köttetések-e az egyes városokban a kávéházi ipar? A budapesti kávéosok ipartársulata terjedelmes memorandumot intézett a kereskedelmi miniszterhez s kérte nemesak számhoz kötését a kávéházi iparnak, de megszigorítását általában e jog engedélyezésének. Iparengedélyt e javaslat szerint csak oly nagykoru magyarhonos nyerhet, aki személyi megbízhatóságát s erkölcsi kifogástalanságát 5 évre visszamenőleg hiv. bizonyítvánnyal igazolta. A városok 5 évről 5 évre szabályrendeletileg meghatározzák a kávéházak számát. — Engedélyt csak az nyerhet, a ki a szabályszerű ipartársulat tagja s az iparüzési korrektségre is ez a társulat ügyel fel. Ezek a főbb pontjai a javaslatnak. Az értekezleten alaposan megbeszéltek a kérdést az érdekeltek a kamara vezetőivel s Hauer Bertalan, Weichinger Károly, Kiss Adolf és Erős Jakab hozzászólása után a memorandum főbb pontjainak támogatására kérték fel a kamarát.

* **Előljárási ülés.** Az ipartestület előljárási ülésén tegnap délután folytatta rendes gyűlését, melyen az előbbi nap tárgysorozataról lemaradt szakosztályi jelentéseket, folyó ügyeket, iparváltásokat és megszüntetéseket tárgyalta le. A gyűlés alig egy óráig tartott.

* **Ritka vadászsákmány.** Kiss Ignác debreczeni bádógos, ritka vadászsákmányra tett szert. Kiss a paezi erdőben vadászatot tegnap délután s vadászszerencséje egy vadkannal hozta össze, mely a máramarosi hegyek közül tévedhetett ide mihozzánk, ahol csak a szelidjét ismerik a disznónak. Az ügyes vadász egy lövéssel leterítette a vadkant, melynek súlya jóval meghaladja az egy mázsát.

* **Az Uri Kocsisok Egyletének közgyűlése.** A debreczeni uri kocsisok egyesülete Vecsey Zoltán elnöklésével tegnapelőtt tartotta rendes közgyűlését a tagok élénk részvétele mellett. A gyűlés több érdekes dolog felett határozott. Megbizta a közgyűlés az igazgatóságot, hogy az uri kocsisok egyletének pályáját készíttesse el, dolgozzon ki versenyszabá-

lyokat, amelyek aztán végérvényesek lesznek. Kérje fel a földmivélsügyi minisztert, Debreczen városát, a debreczeni és a hajdumegyei gazdasági egyesületeket, hogy az uri kocsisok versenyére díjakat adjon. A közgyűlés azzal a kötelezettséggel bizta meg mindezekkel az igazgatóságot, hogy az eredményről a márciusi közgyűlésen tegyen előterjesztést. Az uri kocsisok egyesülete az első kocsiversenyt június hó folyamán fogja megtartani.

* **Baleset a sinek közt.** Súlyos baleset érte Nagy Rajna János vonatmálházót. Tegnap délután a szolgálatból haza felé igyekezett családjához a Móricz telepre. Utja az állomás területén a sineken keresztül vezetett. Szerencsétlenségére az egyik sinben megbotlott és oly szerencsétlenül bukott el, hogy jobb kezét eltörte. A súlyosan sérültet beszállították a közkórházba.

* **Lopások.** Az öreg cserei számadó juhászt, Botos Istvánt csunyán meglopta valaki. Mig az öreg nem volt otthon, ismeretlen tettesek elvitték két öltözet ruháját és hetven korona pénzét. — Balácsi Imre és Horváth Imre vámospéresi lakosok Kozma Lajos tanyai házának padlásáról deszkákat és fűrészt loptak. Ugy őket, mint a bönrészes ifj. Konecz Lajost feljelentették a debreczeni járásbírósnál.

* **Leleplezett csaló.** Elegánsan öltözött uriember járta be néhány napig a hajdumegyei községeket. Különösen az előkelőbb házakat kereste fel és mindenütt Dr. Tökés Gusztávnak mutatta be magát, aki a földmivélsügyi kormány megbízásából gyűjt az árvai inségéseknek. Személyazonosságát okmányokkal is igazolta s ezek azonban természetesen hamisítványok voltak. Legutóbb Balmazújvárosban járt, hol pazarul költekezett és adta az urat. Egy földbirtokos pusztá gyanu alapján feljelentette az álgyjűjtőt, aki igazolványaival védekezett, de a faggatás során bevallotta, hogy neve Stern Győző turkevei ügynök és régóta, rendszeresen üzi az efajta szédelgéseket. A esendőrök letartóztatták és Debreczenbe hozták a veszedelmes csalót.

* **Tegnap halottak.** Tegnap a következők hunytak el Debreczenben: Kovács Ferencz ev. ref. 14 napos; Orosz Péterné ev. ref. 73 éves; Bazsó Antal ev. ref. 5 hónapos.

* **Hirtelen halál a vasuti állomáson.** Nagy riadalmat okozott tegnap délután a vasuti állomás előtti téren egy öreg ember váratlan halála. A P.-Ladány felől 3 óra 26 perczkor érkező személyvonattal jött Debreczenbe. A vonatról leszállva alig haladt pár lépést, az állomás előtti téren összeesett és meghalt. A helyszínen megjelent Bardócz András rendőrbiztos, aki átvizsgálta zsebeit, hogy az esetleg nála található irásokból megállapítsa kilétét. De az öregnél nem találtak semmiféle írást. Hulláját beszállították a közkórházba, a hol a kórház tisztviselői felismerték az öreg embert. Csergei József napszámos ez, aki má több ízben volt a debreczeni közkórháznak lakója. Valószínű, hogy most is oda igyekezett, de már csak halva került be. Halálát szívszélhűdés okozta.

* **A hamis marhalevél.** Rovnó község lakosait egy gyilkossági eset tartja izgalomban. Tudósítónk a gyilkosság részleteiről az alábbiakat közli. A mult hétfőn megjelent a község házában egy Lavieska Mihály nevű parasztgazda, aki egy lovat akart eladni s ennek a passzusát akarta átíratni. A jegyző alapos szemügyre vette a passzust s miután azt hamisítványnak találta, nemesak hogy a kívánt átíratást megtagadta, hanem a hamisítványt elko-bozta és kijelentette Lavieska előtt, hogy a passzust betérjeszti a bírósághoz. Lavieska, aki különben is több ízben váltólopással volt gyanúsítva, erre megijjedt s könyörgésre fogta a dolgot, de a jegyző hajthatatlan maradt. Másnap ismét megjelent Lavieska a jegyzőnél, hogy a panaszt visszavonja, de a jegyző ekkor is elutasította. Aznap este a jegyző hosszabb ideig maradt az irodájában. Egyszerre csak lövés dördült el az utczán s a jegyző, aki az íróasztal mellett ült, a golyó által fején találva, rögtön meghalt. A község házában ekkor csak a két községi szolga volt. Ezek hallották ugyan a lövést, de azt hitték, hogy az utczán sütötte el valaki a fejeit és nem is néztek a dolog után, csak egy fél óra mulva tudták meg, mi történt, amikor az egyik szolga benyitott a szobába s a jegyzőt agyonlőve találták. — A esendőséget még az éjjel értesítették a tragikus esetről. Másnap csupán gyanu alapján letartóztatták Lavieskát, de ez erősen tagadta a bűncselekményt s már majdnem szabadon bocsátották, a mikor a nála megtartott házkutatás alkalmával megtalálták azt a hamis passzust, a mit át akart íratni. Lavieska ugyanis éjjel ellopta a község házáról a jegyző által visszatartott passzust. Lavieska beismerte, hogy ő lötte le a jegyzőt, hogy árulója ne lehessen. A gyilkost letartóztatták.

* **Női ruha varrónó,** a ki Budapesten és Bécsben dolgozott, elfogad angol és francia divat szerint ruha készitést. Nógrádi Sándorné, Kossuth-utca 61.

* **Színházi és báli legyezők** Cresp de Chine Chiffon Mouslin, Liberti gázszalag minden színben legolesőbban beszerezhetők Bartha Kálmán üzletében.

* **A katonazenekar hangversenye.** A helyben állomásozó 39. gyalogezred zenekara február 1-én hangversenyt tart a Márkus Jenő éttermében.

TÁVIRATOK.

Az egyetemi ifjuság tüntetése.

Budapest, január 30. Az egyetemi ifjuság ma délután ülést tartott, amelyen elhatározta, hogy Zichy grófot, aki a katonai javaslatok miatt kilépett a szabad-elvűpártból, vasárnap méltó módon ünnepelni fogja. A határozat szerint az egyetemi ifjuság vasárnap este hat órakor nagygyűlést tart a Kálvintéren. Onnan faklyásmenettel a Kerepesi- és József-köruton át a Kossuth-pártkörhöz vonulnak. A pártkörben Zichyt előbb a pártkör elnöke üdvözli, azután az ifjuság szerenádöt ad s az ifjuság szónoka is üdvözli. Zichy erre válaszolni fog. A Kossuth-párt különben kebeléből kiküldte Molnár Akost, hogy az ünneplők közzé a kaszinókat és társasköröket is bevonja. Sok mágnás is meg-

ígérte részvételét. A fáklyás zenét Lengyel Zoltán rendezte.

Vihar a Reichsrathban.

Bécs, január 30. A Reichsrath mai ülésén rendkívül viharos jelenetek játszódtak le. Az ülés megnyitásakor ugyanis hevesen kezdtek tiltakozni az ellen, hogy egyik mellékteremben ezukorgyárosok gyűléseznek a képviselőkkel. Az elnök erre kijelentette, hogy az értekezletre helyiséget tőle senki sem kért s arról tudomással sem bírt. Zugó felkiáltásokkal feleltek az elnöki kijelentésekre:

— Botrány! Kidobjuk őket!

Többen a képviselők közül nyomban kivonultak, hogy szándékukat végrehajtsák. Pillanat alatt nagy kavardás történt s az elnök felfüggesztette az ülést.

Ezalatt a képviselők csoportja bevonult az értekezletet tartó ezukorgyárosokhoz és a leghatározottabb formában szállították fel őket — távozásra. Heves szóváltások, zajos jelenetek fejlődtek ki. A vihar végre is lecsillapult s az időközben megnyitott ülésen az elnök már jelentette, hogy a ezukorgyárosok eltávoztak. Az incidens felett erre napirendre tértek.

Merénylet a czár ellen.

Berlin, január 30. Egy idevaló lap moszkvai tudósítójának jelentése szerint a rendőrség január hó 20-án Kiewben letartóztatott négy egyént, a kik egy merényletet terveztek a czár élete ellen. A czárnak Livádiába való utazása előtt ugyanis a sinekre dinamit-bombákat akartak rakni, a melyeknek épp oly színük lett volna, mint a köveknek, a melyek a sinek között hevernek. A letartóztatottaknál megtalálták a bombákat. A vizsgálatot a legnagyobb titokban folytatják, mert azt hiszik, hogy a merénylőknek büntársai vannak.

A szász király állapota.

Drezda, január 30. György király állapotában nem állott be lényeges változás. A király tegnap negyedórai kihallgatáson a minisztereket fogadta, a kik állami ügyekről referáltak.

Kaas képviselő.

Zsámbokrét, január 30. Báró Kaas Ivort néppárti programmal egyhangulag megválasztották a kerület országgyűlési képviselőjévé.

Bülow részvéte.

Róma, január 30. Gróf Bülow német birodalmi kanczellár táviratot küldött Prinetti külügyminiszternek, a melyben szíves rokonszenvét fejezi ki a minisz-

ternek és szívből kívánja, hogy a miniszternek Olaszországra nézve oly drága egészsége mielőbb helyreálljon.

Tizezer munkás sztrájkja.

Madrid, január 30. Reusban általános sztrájk van. Tizezer munkás hagyta abba a munkát. Minthogy a sztrájkolók erőszakoskodtak, a katonaságot összehozták. Az élelmiszerek hiánya fokozza a helyzet komolyságát. A hatóságok békéltető kísérletei eddig eredménytelenek voltak.

Letartóztatott sikkasztó.

Temesvár, január 20. A multkori tizezerkoronás pénzeslevél sikkasztóját Martin Kristófot, ipjának házában letartóztatták.

Letartóztatott bérletgyűjtő.

Nagy-Kálló, január 30. Városunkban a napokban megjelent egy *Jakabfi* Gábor nevű színész, a ki mint a nagybányai színtársulat titkára mutatkozott be s ezen a ezimen bérletek fejében tekintélyes összeget gyűjtött össze. Gyűjtése közben megérkezett az országos színészegyesület sürgönye, hogy Jakabfit az egyesület kebeléből kizárták. A sürgöny után *Szabó* járásbíró Jakabfit letartóztatta.

A venezuelai bonyodalom.

London, január 30. A Reuter-ügynökség értesülése szerint azt hiszik, hogy a venezuelai vámbevételek 30 százaléka, amelyet biztosítékul akarnak lekötni, elegendő fölösleg marad a többi hatalmasságok követeléseinek kiegyenlítésére. Azt hiszik, hogy Németország, Anglia és Olaszország követeléseinek egész összege körülbelül 6 év alatt kifizetődik. Belgium követelése 12 millió frank.

Budapesti gabonatözsde.

Budapest, január 30. Készárúüzlet változatlan esőndes. Határidőüzlet változatlan. Jegyztetett: buza ápril 7.63—64, rozs ápr. 6.64—65, zab, ápr. 6.13—14, tengeri májusra. 5.91—92.

TÖRVÉNYKEZÉS.

§ Tóth Béla párbaja. (Távirat.)

Tóth Bélát, a kiváló író, régebben különböző párvialadok miatt üldözi a büntető bíróság. Ma Szepessy bíró elnöklete alatt döntöttek az ügyben s Tóth Bélát hat napi összbüntetésre ítélték.

§ Törvény a football ellen. (Fővárosi tudósítónktól) A népszerű sport, a football, sok veszedelemnek lett már az okozója. Egy statisztikai kimutatás

szerint minden második partiban történik valami baleset. Angolországban, a hol a football voltaképpen feltalálták, már is liga alakult a veszélyes sport ellen. Amerika még tovább ment ebben az üldözésben, törvényt hoztak egyik államban, a mely mindenkit, a ki footballozik, szigorúan büntet. Deketa államban most mondták az első ítéletet ezen törvény alapján, három sportoló ifjút egyenkint öt évre és 1000 dollárra ítélték el. A rendkívüli szigorúság általános feltűnést keltett s a lapok hasábot irnak az ítélet kommentálásául, de nem segíthet semmi, a felelbiteli bíróság jóváhagyta az ítéletet. Már az bizonyos, hogy ezek után nem alakul Dakotában football-klub.

§ Gondnokság. A debreczeni kir. törvényszék Ujvárosi Miklósné ev. ref. vallású 38 éves nánási földmivesnőt gondnokság alá helyezte.

HIREK.

Éjjeli posta.

× **Nessi elbocsátása.** (Éjjeli express tudósítás.) A hivatalos lap mai száma a következő közleményt hozza: A m. kir. honvédelmi miniszter f. évi 6728—II., illetve 569. eln. sz. rendeleteivel áthelyeztetik: 1902. évi december hó 31-ével: gróf Hyos Miksa es. és kir. 8. huszárezredbeli tartalékos hadnagy, a véderőről szóló 1889. évi VI. törvényezikk végrehajtására vonatkozó utasítás II. rész (honvédségi) 48. §-a értelmében a m. kir. pécsi 8. honvéd huszárezred tartalékába. Elbocsátatik: 1903. évi január hó 24-ével: szolgálati kötelezettségének teljesítése után tiszti rangfokozatának megtartása nélkül saját kérelmére: Nessi Pál a budapesti I. honvédkerületi parancsnokság nyilvántartásában álló szolgálaton kívüli viszonybeli hadnagy.

× **Rudolf trónörökös emlékezete.** (Éjjeli express tudósítás.) Rudolf trónörökös tragikus halálának ma 14-ik évfordulója napján a királyi palota Szent István kápolnájában gyászistentisztelet volt, a melyet Klauber Károly apát czelebrált. A gyászmisén jelen voltak: Klotild főhercegnő két leányával, Apponyi Lajos udvarnagy, Löbenstein udvari tanácsos, Gallé várkapitány, báró Bánffy Gyula testőr hadnagy, valamint a testőrség és a palota őrsége teljes számban. A budavári Mátyás-templomban dr. Nemes plébános mondott gyászmisét a megboldogult trónörökös lelkiüdvösségéért. Bécsből táviratozzák nekünk: A király ma reggel fél nyolcz órakor megjelent a kapuzinusok sirboltjában és ott Rudolf trónörökös, valamint szülei koporsói mellett imát mondott. Lónyay grófné és Windischgrätz hercegné (a trónörökös leánya), valamint Lajos Viktor főherceg koszorut helyeztek Rudolf koporsójára.

× **A kiskereskedők országos értekezlete.** (Éjjeli express tudósítás.) A kiskereskedők országos értekezletét tudvalevőleg február 1-ére és 2-ára hívták össze. Most arról értesülünk, hogy az országos értekezlet, amelynek célja a fogyasztási szövetkezetek elleni mozgalom megvitatása lett volna, elmarad. A „Fővárosi Kiskereskedők Egyesülete”, mint az országos mozgalom szervezője, erről a vidéki egyesületeket, illetve kiküldötteiket értesítette.

× **A szász trónörökösné.** (Éjjeli express tudósítás.) Drezdából jelentik a válópör tárgyalásáról, a nagy titkolódás dacára is kiszivárognak egyes hírek. Zehme lipesei ügyvéd nem volt jelen a tárgyaláson és a trónörökösnét Bondi drezdai ügyvéd képviselte. A trónörökös részről Körner ügyvéd jelent meg. A koronatanu a főudvarmesternő volt, a ki előadta, hogy a trónörökösnét nem egyszer találta együtt Gironnal. Őt is a komornák tették figyelmessé a dologra. Báró Tümping főudvarmester főképp a Giron és a trónörökösné közt folytatott levelezésre vonatkozólag tett vallomásokot, Schwarz detektív pedig azt bizonyította, hogy a trónörökösné Genfben tényleg együtt élt Gironnal. A házasságtörés tényét tehát a bíróság megállapítva látta. Az elhalasztás tisztán csak azért történt, mert a trónörökösnével bizonyos pénzbeli megállapodásokra akarnak jutni. Drezdában tegnap a lapok külön kiadásokat rendeztek.

× **Az elhagyott férj bosszúja.** (Éjjeli express tudósítás.) Járó József hajónak már rég nem volt foglalkozása és amugy is rosszul élt a feleségével, aki ezért ott hagyta. Többször kérte a feleségét, hogy térjen vissza hozzá, de ez nem hajlott a férje szavára. Ma aztán ismét elment a feleségéhez, ennek Budapesten Kerék-utca 5. szám alatt lévő lakására. Heves szóváltásba elegyedtek, miközben Járó kést rántott és azt a felesége mellébe döfte. Ezután maga ellen fordította a kést, de az asszony sikoltására előfutott házbéliek megakadályozták őt szándékában. Az asszony állapota nem súlyos és az orvosok véleménye szerint csakhamar fel fog épülni. A késelő férjet letartóztatták.

× **Egy híres zsebtolvaj letartóztatása.** (Éjjeli express tudósítás.) Jó fogást csinált tegnap a budapesti rendőrség. Letartóztatta Weisz Pál utazó zsebtolvajt, a ki főképp a Budapest és Bécs közt közlekedő gyorsvonatokon üzte mesterségét. Mindig elegánsan öltözködött, első osztályban utazott, a hol rendszeren kártyázott is. A rendőrséggel már több ízben meggyűlt a baja és a székesfőváros területéről már évekkal ezelőtt kitiltották. Ő volt az, a ki a milleniumi kiállítás alkalmával Gromon Dezső államtitkár zsebéből nagyobb összeget lopott ki. — Weisz Pált a rendőrség emberei Szondy-utca 33. számú lakásán tartóztatták le, a hol a szeretőjével lakott. Lakásán sok ékszert, zálogcédlőket és egy 3000 koronáról szóló betéti könyvecskét találtak, mely a szeretője nevére volt kiállítva. Az értéktárgyakat és a betétkönyvet a rendőrség lefoglalta. A híres zsebtolvaj szeretője egy bukott leány, a ki rendőri felügyefet van. A pénz eredetéről nem tudott felvilágosítást adni és így kétség-telen, hogy azt Weisz Páltól kapta, aki ezt viszont mesterségének gyakorlásával szerezte.

CSARNOK.

A tűzpróba.

— Regény. —

(Folytatás.)

E szavakra Evelynné arcát halál-sápadtság borítá el.

— E méregnek — folytatá Reginald, az a tulajdonsága is meg van, hogy szer-

felett keserű, de fötulajdonsága romboló hatásában rejlik, egyetlen szemernyi elegendő, hogy halált okozzon. Tudomására jöttem, hogy Edvard a rohamok előtt egy félórával egy narancsot evett meg, azaz csak a felét, mert oly keserű volt az, hogy a másik felét a tűzbe dobta. Ily körülmények közt szükségesnek látom, hogy post mortem vizsgálat által osszassunk el minden kételet.

— Edes Istenem doktor! — szólt Evelyn ur. Azt akarja ön mondani, hogy Edvardot megmérgezték?

— En mit sem állítok, csupán az egyszerű tényeket soroltam elő.

— De kedves doktor — szólt most Dent — hát nem látja ön át, hogy kissé gyorsan vonta ki következtetéseit a dologból? A narancsok közt — mint köz-tudomásu dolog — sok keserű található és miután Edvardnak, épen ilyen jutott ön rákarja fogni, hogy az strichnin volt. Magától természetesen nem jöhetett volna belé a méreg; tehát akkor ama képtelen gondolatra kellett önnök jönnie, hogy azt a narancsot valakinek szándékosan kellett megmérgeznie, hogy a fiatal Edvardot életétől megfoszsza. Már most azt kérdelem öntől, vajjon föl lehet-e azt tennünk józan meggondolással? Ugyan kit sérthetett volna meg az a szegény fiu annyira, hogy ily kínos halállal kelle lakolnia?

— Ön észrevételei Dent orvos, szólt Evelyn ur döntök. Charlton orvos tudhatja, hogy ön ügyessége iránt a legnagyobb elismeréssel vagyok, de mind a mellett is arra a meggyőződésre jöttem, hogy ő a jelenésben képzelődésnek nyitott tágas tért. En érzem, hogy igazságtalanságot követnék el, ha az ő különös gyanujának legkevésbé is tápot nyújtanék. Ennél fogva a bonczolásnak határozottan ellene kell szegülnöm.

Dr. Charlton terveit ez teljesen hamomra dönté. Ha még tovább is makacsul óhajtása mellett marad, attól kelle félnie, hogy heves vitákra ad alkalmat, melyeknek következtében becsülettel a háznál tovább nem maradhat és akkor Edith ki lenne téve e nőszörny gyilkolásszomjának, kinek diadaltól sugárzó arcát most oly undorral nézte.

(Folyt. köv.)

SZINLAP.

Ma szombaton, 1903. évi január hó 31-én:

a színészegyesület nyugdíj-alapja javára:

A bányamester.

Operette 3 felvonásban.

SZEMÉLYEK:

Roderich, herceg	Karacs Imre
Fichtenau, grófkisasszony	Áldor Juliska
Zwaek, bányaigazgató	Krémer Jenő
Elfrida, a felesége	Havasi Szidi
Tschida, raktáros	Virágháti L.
Dusel, őrnök	Szilágyi A.
Martin, bányamester	Mezey Andor
Nelli, csipkeverő leány	Felhő Rózi
Strobl, fogadó	Farkas Béla
Babetta, szobaleány	Thau Györfi M.

Holnap, vasárnap, február 25. én, két előadás.

Délután 3 órakor, bérletszünetben félárakal:

A GÉSAK,

vagy: egy japán teaház története.

Énekes játék 2 felvonásban.

Este 7 és fél órakor, bérletszünetben:

ENDRE és JOHANNA.

Történeti szomorujáték 5 felv.

Önkéntes árverés

Gazdálkodással felhagyni szándékozván, Szatmármegyében Csomaköz község határában, Nagy Károlytól 12 kilométer távolságra eső 340 kis hold tagos birtokomat (30 hold szőlő, 10 hold udvar és kert, pompás uriak, borház, forraló, cseléd és vinczellér lakok, istállók), továbbá Ugoesamegye Nevetlenfalu község határában, országút és vasut mellett fekvő 140 kis hold birtokomat (tanyaépület és istállóval), vetésekkel, felszerelésekkel vagy a nélkül, önkéntes árverés útján eladom.

Az árverést a csomaközi birtokra folyó évi február 26-án délelőtt 11 órakor csomaközi tanyámon, vasuti állomás Szaniszló, névtelenfalusira 27 én Halmiban, irodámban tartom meg.

Bánatpénz 10.000 korona, a kisebbekre 1200 korona. Bővebb felvilágosítást kívánságra ad a tulajdonos

Nagy József,
ügyvéd, Halmi.

Ha hülésben szenved, próbálja meg a hülés csillapító és jóízű Kaiser féle

MELL-BONBONT

2740 kitűnő bizonyítvány meggyőzi önt arról, hogy milyen biztos hatása van hülésnél, mellszoruláskor, katarusnál és torok nyálkásodásnál, 20 és 40 fill. csomagokban. Raktárak Debreczenben: Tóth Béla dr. Rotschnek V. Emil és Mihalovits J. urak gyógyszerárában.

Legegészségesebb viselet.

Fűzők pótlója Platinum Anti Corset.

Az összes párizsiak eltávolíthatók s a fűző mosható.

Teljes ényelem, elegáns testalkat mellet.

Egyedül kapató:

Bartha Kálmán áruházában

Debreczen, Városház épület.

Minden alaknak előnyös.

KITÜNŐ

ASZTALI BOROK érkeztek

Kontsek Géza

fűszer- és borkereskedésébe.

Szabó Gyula úr termése.

Ermelléki asztali vegyes 1 liter 35 kr.

Ermelléki rizling 1 liter 40 kr.

Leszállított árak!

Apró hirdetések.

Díja 10 szögig 40 fillér, minden további szög 4 fillér; vastagabb betűkből nyomtatott szög 4 kr., 8 fillér.

Kevélbent tudakozásokra pontosan válaszolunk, ha a szükséges posta-hélyeg beküldetik.

Apró hirdetések előre fizetendők.

Hegedű, gordonka, gyorsírás, gymnasiumi tantárgyak tanítását elvállalja joghallgató Eötvös-utca 21.

Ügyes keresztyén nőt új üzlettársul keresek ezer korona készpénzzel. Cím a kiadóba.

Kereskedelmi végzettségű kisasszony pénztárnoknői avagy irodai állást keres. Cím a kiadóhivatalba.

Vasalónő felvétetik Papp Gyula mosodába.

Kitűnő édes peremesi hagyma megérkezett Csapó-utca 28. szám alatt naponként a boltgárnál megrendelhető.

Érmelléki székelyhidi 1901-1902 ó és új legfinomabb fajborok 100 literen felül hordó számára kaphatók Tóth Sándor ál Hunyadi-u. 26. sz.

Prágai sonka, bécsi virstli és uradalmi teavaj naponta friss érkezés, kapható ifj. Czegléd József üzletében.

Elveszett kedden délbe egy kis fekete uszkar, fehér körmökkel Princesz névre hallgat. A szíves megtaláló illő jutalomban részesül Tizenháromváros-u. 9. szám alatt.

Favágást hához járó favágógéppel elvállal Kerekgyártó József, Csapó-utca 31. szám alatt.

Butorozott utcai szoba előszobával azonnal kiadó. Burgondia—Domb-utca 2.

Pemetefu cukor (Borsy-főle) 1 doboz 10 krajczár. Kapható: Borsy üzletében és Józsa és Jóna utca Eszterházi.

Katonakeztyük tisztítását javítással együtt párját 8 kr-ért, glase-keztyük tisztítását jutányos árért vállalom. Péterfia-utca 37.

Világhírű Martell Cognac
Debreczen és vidéke részére egyedüli főraktár: Váray József kereskedésében, városi bérpalota.

Lindenfeld J. Jenő Városház-utca 2. sz.
Legfinomabb fumei 3 csillagos petro-2 leum literje 14 kr.
csillagos. 12 kr.

Zongora tanítót (főfit) keresek gyermekekhez. Értekezhetni: Péterfia-utca 65 szám alatt.

Boros Testvéreknél divatos női ruhakelmék, selymek, téli kendők és veselek a versenyben letező legolcsóbb árakban. Maradékok féláron.

Tulhalmozott raktár miatt kalapok, cipők, ingek, gallérok kézzelők, nyakkendők, pénztárczák szivar és cigaretta tárczák és számos itt fel nem sorolható áruk beszerzési áron lesznek árusítva.
Jó minőségű ingek 85 krajczártól.
Színes kézzelő párja 20 „
Férfi cipők 2 frt 30 „
Kalapok 55 krtól feljebb

Miklós és Markbreit
Bazár üzletében Frohner szálloda mellett.

Leszállított árak!

Ritka alkalom!

Az időny előrehaladottsága miatt az összes őszi és téli női ruha és costum szöveteinket, mosó bársonyainkat, bluz- és ruha selymeinket a meddig a készlet tart mélyen leszállított árak mellett árusítjuk el.

Bosznay J. és Társa
divat áruháza

Debreczen, Kossuth-u. 5.

1 méter 80 cm. széles tennis flanel 12 krajczár.

Az üzlet teljes felosztása miatt

hatóságilag engedélyezett

Végkiárusítás.

Van szerencsém a t. közönség szives tudomására hozni, hogy női divat, vászon és rövidáru üzletemet felosztattam s a raktáron levő árukat a beszerzési árnál is olcsóbban árusítom el — és pedig:

Női ruhaszövet
Carton, batiszt
Vászon, Chiffon
Velez, flanel
Posztó és haraszt kendő
De. ékfüző (mieder)
továbbá

Női-, férfi- és gyermek tricó ruhák
Fiu- és leány ruhácskák
Női-, férfi- és gyermek fehéreneműek
Gallérok, zsebkendők
Paplanok, esernyők
Függönyök, agyterítők
Mindenféle bélesneműek.

Minden elfogadható áron.

Ezen olcsó bevásárlási alkalmat a t. vevő közönség b. figyelmébe ajánlván, vagyok kiváló tisztelettel:

KISS LAJOS
Alföldi Takarékpénztár épület.

1 pár finom kézzelő 20 kr., 1 ötrétű gallér 12 krajczár

Loden szöveteimre 11 krtól feljebb

Flanel blousok 67 krtól feljebb.

Szives tudomásul!

Van szerencsém a nagyérdemű közönséget értesíteni, hogy a megboldogult férjem,

ezimű **Temetkezési intézetet**

Elengedhetetlen kötelességemnek tartom hálás köszönetet mondani mindazon jóakaróknak, kik elhalt férjem vállalatát kitüntető bizalmuk és megbízásaikkal megtisztelni szivesek voltak.

Egyidejűleg az iránt esedezem, hogy özvegyiségemben töllem se vonják meg pártolásukat, keressék fel üzletemet gyászos eseteik alkalmával, hogy alkalmam lehessen bizonyítani, miszerint olcsó áraim, gyors és pontos kiszolgálásom, valamint berendezésem kifogástalanságával igyekezetemnek legfőbb czélja az általános megelégedés kiérdemelésére.

Értesítem tudomásul vételét kérve — maradtam

Debreczen, 1903. január hó 24-én.

Tisztelettel

özv. **KERNÁTS GYULÁNE.**